

Úvodní stránka>Právní předpisy a judikatura>Vnitrostátní právní předpisy

Vnitrostátní právní předpisy

Slovensko

Tato stránka obsahuje informace o slovenském právním systému.

Prameny práva

Druhy právních nástrojů – popis

Abstraktní právní normy jsou v rámci právního systému Republiky Slovensko přijímány na státní i místní úrovni. Právními akty přijímanými na státní úrovni jsou ústava (*ustava*), zákony (*zakoni*) a prováděcí předpisy, které se dělí do dvou hlavních kategorií: nařízení (*uredba*, někdy se překládají jako vyhlášky) a předpisy (*pravilnik*).

Místní orgány v zásadě přijímají místní vyhlášky (*odloke*).

Slovenský právní systém není systémem precedenčním, což znamená, že soudy nižších stupňů nejsou formálně vázány rozhodnutími soudů vyšších stupňů. Nižší soudy však obvykle judikaturu vyšších soudů a Nejvyššího soudu sledují a řídí se jí.

Nejvyšší soud, zasedající v plénu, může v záležitostech, které jsou významné z hlediska jednotné aplikace zákonů, přijímat **zásadní právní stanoviska** (*načelno pravno mnenje*). Tato zásadní právní stanoviska jsou podle zákona o soudech závazná pouze pro senáty Nejvyššího soudu a mohou být měněna pouze na novém plenárním zasedání. Nižší soudy však obvykle zásadní právní stanoviska respektují a Nejvyšší soud ve své judikatuře požaduje, aby byl zvláštní zřetel věnován argumentaci strany, která se v předmětné záležitosti opírá o již přijaté právní stanovisko.

Zákony i jiné právní předpisy musí být v souladu s všeobecně uznávanými principy mezinárodního práva a s mezinárodními smlouvami, které jsou pro Slovensko závazné (ve smyslu ustanovení článku 8 ústavy). Ratifikované a vyhlášené mezinárodní smlouvy jsou přímo použitelné. Slovenský Ústavní soud je toho názoru, že mezinárodní smlouvy stojí v hierarchii právních aktů výše než zákonné předpisy. Ratifikované mezinárodní smlouvy se stávají součástí vnitrostátního právního řádu, čímž pro fyzické a právnické osoby ve Slovensku stanoví práva a povinnosti (pokud jsou přímo vykonatelné).

Slovenský právní systém spadá pod kontinentální právní skupinu a je systémem občanského práva, tzn. že zvykové právo jako takové není součástí právního systému. Přesto slovenská legislativa zvykové právo do určité míry uznává. V souladu s článkem 12 závazkového zákoníku (*Obligacijski zakonik*), který upravuje smluvní vztahy mezi fyzickými a právnickými osobami, se např. v závazkových vztazích hospodářských subjektů při posuzování potřebných postupů a jejich účinků zohledňují obchodní obyčej, zvyklosti a praxe existující mezi stranami.

Při výkonu své funkce je soudce vázán ústavou, zákony, obecnými zásadami mezinárodního práva, jakož i ratifikovanými a zveřejněnými mezinárodními smlouvami. Podle zákona o soudcích musí soudce v případě, že v občanskoprávní věci nemůže rozhodnout na základě platných předpisů, použít předpisy, které se zabývají podobnými případy. Přetrvávají-li při rozhodování přesto právní pochybnosti, musí soudce rozhodnout podle obecných zásad právního řádu země. Přitom musí jednat v souladu s právními tradicemi a stávajícími zásadami právní nauky. Soudce musí vždy jednat tak, jakoby měl před sebou neurčitý počet podobných případů.

Hierarchie právních norem

Všechny právní předpisy musejí být v souladu s ústavou. Zákony i jiné právní předpisy musí být v souladu s všeobecně uznávanými principy mezinárodního práva a s mezinárodními smlouvami, které jsou pro Slovensko závazné (jak je uvedeno v čl. 8 odst. 1 ústavy). Kromě toho musejí být prováděcí předpisy a místní vyhlášky v souladu se zákony.

Obecné akty vydávané při výkonu veřejné moci (*splošni akti za izvrševanje javnih pooblastil*) musejí být v souladu s ústavou, zákony a prováděcími předpisy. Individuální akty a rozhodnutí orgánů státní moci, orgánů samosprávy a nositelů veřejné moci musejí vycházet z přijatého zákona nebo jiného zákonného předpisu.

Pokud jde o přednost práva Evropské unie, ústava obsahuje základ pro to, aby slovenský právní systém tuto přednost akceptoval, neboť uvádí, že právní akty a rozhodnutí přijaté v rámci mezinárodních organizací, na něž Slovensko přeneslo část svých svrchovaných práv (v tomto případě Evropské unie), musejí být ve Slovensku aplikovány v souladu s právní úpravou těchto organizací.

Institucionální rámec

Instituce, které přijímají právní předpisy

Zákony přijímá dolní komora slovenského dvoukomorového parlamentu, tj. **Národní shromáždění** (*državni zbor*). V souladu s články 80 a 81 ústavy je Národní shromáždění složeno z 90 poslanců zastupujících občany Slovenska. Osmdesát osm poslanců je voleno ve všeobecných, rovných, přímých a tajných volbách. Do Národního shromáždění musí být vždy zvolen jeden poslanec z italské a jeden poslanec z maďarské národnostní menšiny, a to členy příslušné národnostní menšiny. Národní shromáždění se volí na dobu čtyř let.

Nařízení vydává **vláda** (*vlada*), zatímco **předpisy** vydávají **jednotlivá ministerstva** vlády. V souladu s články 110–119 vládu tvoří její předseda a ministři. V rámci svých pravomocí jsou vláda a jednotliví ministři nezávislí a odpovědní Národnímu shromáždění, které je může odvolat (před ústavním soudem), vyvolat hlasování o důvěře nebo ukončit jejich funkční období formou interpelace. Předsedu vlády volí Národní shromáždění. Ten po svém zvolení navrhuje ministry ke jmenování (a odvolání) Národním shromážděním.

Ústavní soud (*Ustavno sodišče*) hraje v institucionálním rámci zásadní úlohu, neboť může rušit zákony, prováděcí předpisy a místní vyhlášky, které považuje za neústavní. Dále vydává stanoviska o ústavnosti mezinárodních smluv a rozhoduje o jednotlivých ústavních stížnostech občanů, které mohou být podány po vyčerpání všech ostatních opravných prostředků.

Místní vyhlášky vydávají orgány místní samosprávy (*občinski svet, mestni svet*), které jsou přímo voleny občany obce.

Legislativní proces

Přijímání zákonů může být Národnímu shromáždění navrhováno vládou, jednotlivými poslanci Národního shromáždění, horní komorou parlamentu, tj. Národní radou (*državni svet*), nebo pěti tisíci voličů. Řádný legislativní postup v Národním shromáždění se v souladu s jeho jednacími řádem skládá ze tří čtení návrhu zákona.

Kromě toho se v jednacím řádu počítá s mimořádným zrychleným postupem. Podle článku 86 může Národní shromáždění přijmout rozhodnutí v případě, že je přítomna většina poslanců a pokud je pro návrh zákona odevzdána většina hlasů přítomných poslanců, není-li vyžadován jiný druh většiny. Národní rada může přijatý zákon vetovat, přičemž Národní shromáždění může takové veto přehlasovat většinou všech poslanců.

Legislativní referendum (uvedené v článku 90 ústavy) je upraveno v zákoně o referendu a veřejné iniciativě (*Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi*) a může být vyhlášeno samotným Národním shromážděním nebo na žádost Národní rady, jedné třetiny poslanců nebo čtyřiceti tisíci voliči. Voliči mají možnost přijmout nebo odmítnout zákon schválený Národním shromážděním, a to před jeho vyhlášením **prezidentem republiky** (*predsednik republike*). Prezident republiky musí přijatý zákon vyhlásit do osmi dnů po jeho schválení. Podle článku 154 ústavy musí být všechny právní předpisy před tím, než vstoupí v platnost, vyhlášeny. Právní předpisy přijaté státními orgány jsou vyhlašovány v Úředním věstníku Republiky Slovinsko (*Uradni list Republike Slovenije*), zatímco vyhlášky a jiné předpisy s místní působností jsou vyhlašovány v místních věstnících.

Pro **přijímání ústavních změn** platí zvláštní postup, který je stanoven v ústavě. Návrh ústavní změny může předložit 20 poslanců Národního shromáždění, vláda nebo 30 000 voličů. O návrhu rozhoduje Národní shromáždění s dvoutřetinovou většinou hlasů přítomných poslanců, samotná ústavní změna je pak přijata, pokud pro ni hlasovala dvoutřetinová většina všech poslanců. Podle článku 87 ústavy může Národní shromáždění stanovovat práva a povinnosti občanům a jiným osobám pouze zákonem.

Nařízení EU a rozhodnutí vydaná orgány EU jsou v Republice Slovinsko přímo použitelná. Nemusí být ratifikována ani vyhlášena v Úředním věstníku Republiky Slovinsko.

Mezinárodní smlouvy, které Republika Slovinsko podepsala, vstupují v platnost poté, co byly ratifikovány Národním shromážděním zvláštním postupem. Ratifikují se přijetím zákona předloženého vládou. Zákon o ratifikaci mezinárodní smlouvy je přijat, pokud pro něj hlasuje většina přítomných poslanců, není-li ústavou nebo zákonem stanoveno jinak.

Právní databáze

Právní informační systém (*Pravno-informacijski sistem*) – PIS

Právní informační systém – **rejstřík předpisů Republiky Slovinsko** je propojen se sbírkou předpisů ostatních státních orgánů a Úředním věstníkem.

Legislativa Národního shromáždění (*Zakonodaja državnega zbora*)

Databáze **legislativy Národního shromáždění** obsahuje znění všech zákonů a dalších aktů projednávaných Národním shromážděním. Tyto texty zahrnují: **konsolidovaná znění zákonů** – úředně konsolidovaná znění zákonů přijatých po 29. listopadu 2002 a vyhlášených v Úředním věstníku Republiky Slovinsko a dále neoficiálně konsolidovaná znění od 17. června 2007;

schválené zákony – zákony schválené Národním shromážděním a vyhlášené v Úředním věstníku Republiky Slovinsko od vyhlášení nezávislosti dne 25. června 1991;

přijaté právní akty – právní akty schválené Národním shromážděním a vyhlášené v Úředním věstníku Republiky Slovinsko od 28. listopadu 1996;

návrhy zákonů – návrhy zákonů předložené k projednání v aktuálním volebním období Národního shromáždění (databáze tedy obsahuje přijaté návrhy zákonů, které dosud nebyly vyhlášeny v Úředním věstníku Republiky Slovinsko);

rozpravy nad zákony (závěrečné kroky postupu) – archiv všech čtení zákonů předložených k projednání v Národním shromáždění po 28. listopadu 1996;

návrhy právních aktů – návrhy právních aktů předložené k projednání v aktuálním volebním období Národního shromáždění (databáze tedy obsahuje přijaté návrhy právních aktů, které dosud nebyly vyhlášeny v Úředním věstníku Republiky Slovinsko);

rozpravy nad právními akty (závěrečné kroky postupu) – archiv všech čtení právních aktů předložených k projednání v Národním shromáždění po 28. listopadu 1996;

návrhy vyhlášek – návrhy vyhlášek předložené k projednání v aktuálním volebním období Národního shromáždění (databáze tedy obsahuje také přijaté návrhy vyhlášek, které dosud nebyly zveřejněny v Úředním věstníku Republiky Slovinsko);

rozpravy nad vyhláškami (závěrečné kroky postupu) – archiv všech čtení vyhlášek předložených k projednání v Národním shromáždění po 28. listopadu 1996.

Úřední věstník Republiky Slovinsko

Všechny vnitrostátní předpisy se úředně vyhlásují v **Úředním věstníku Republiky Slovinsko**. Veškeré dokumenty se zveřejňují na internetu.

Související odkazy

[legislativa Národního shromáždění](#)

[právní informační systém](#)

[Úřední věstník Republiky Slovinsko](#)

Poslední aktualizace: 20/07/2020

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.